

Zdravlje u Ličko-senjskoj županiji

Posebni program palijativne skrbi za razdoblje od 2010.-2012.godine (Područje grada Gospića i općine Perušić) (Specific palliative care program for the period 2010.-2012 (Districts of Gospić and Perušić))

Ružica Čanić

Zavod za javno zdravstvo Ličko-senjske županije

Uzimajući u obzir zdravstvene prioritete proizašle iz Županijske slike zdravlja Ličko-senjske županije, vidljiva je nedostatna izvaninstitucionalna skrb za stariju populaciju stanovništva u dobi iznad 65 godina a ona čini 29,88 % ukupne populacije stanovnika u Županiji.

Istovremeno incidencija malignoma je sa 235/100 000 stanovnika 1997.godine porasla na 455/100 000 stanovnika 2001.godine.

DA LI MOŽEMO NEŠTO UČINITI?

Dok se mi pitamo, ljudi na našem području žive, boluju, umiru. Redala su se pitanja, radala se inicijativa.

PALIJATIVNA SKRB – DEFINICIJA

Palijativna skrb je pristup kojim se bolesnicima suočenim sa smrtonosnom bolešću i njihovim obiteljima unapređuje kvaliteta života. Čini se to kroz sprječavanje i olakšavanje simptoma, sredstvima ranog otkrivanja, procjene i liječenja boli te kroz olakšavanje ostalih psihičkih, psihosocijalnih i duhovnih potreba. (Svjetska zdravstvena organizacija 2002.)

KOME JE PALIJATIVNA SKRB POTREBNA?

Palijativna skrb je potrebna oboljelima od raka, ali isto tako postoje nemaligne kronične bolesti progresivnog i fatalnog tijeka. Palijativna skrb obuhvaća sve dobne skupine.

KOJI SU CILJEVI PALIJATIVNE SKRBI?

1. Ukloniti bol i sve ostale simptome koji se pojave uz interdisciplinarni pristup pomoći koja obuhvaća tjelesne, psihosocijalne i duhovne aspekte te potporu članovima obitelji.
2. Bolesnima u svakom trenutku pružiti potrebnu i odgovarajuću njegu, koja im osigurava najbolju moguću kvalitetu života.
3. Osigurati dostupnost potrebnih informacija kontinuirano.

ZAKONSKA REGULATIVA:

Zakonski okvir za razvoj palijativne skrbi kao ravnopravnog čimbenika zdravstvene zaštite u Republici Hrvatskoj stvorena je još 2003.godine Zakonom o zdravstvenoj zaštiti, no 2010.godine palijativna skrb još uvijek kao djelatnost nije uključena u sustav obveznog zdravstvenog osiguranja.

Prema preporukama Svjetske zdravstvene organizacije palijativnu skrb bi trebalo uključiti u sve razine zdravstvene zaštite.

KAKO?

Kako palijativna skrb nije ni na državnoj razini sustavno riješena, tako niti na području naše županije nema multidisciplinarnog, kompetentnog pristupa neizlječivom pacijentu. Činjenica je da ovaj vid skrbi trebaju pacijenti s našeg područja pa čak, srećom rijetko i školska djeca i njihove obitelji kada se susretnu sa malignom dijagnozom, trebaju psihologijsku potporu da bi se lakše nosili sa bolnom i teškom situacijom.

ŠTO SMO NAPRAVILI?

Preko posebnog programa HZZO-a dobili smo priliku da oživotvorimo našu ideju i poboljšamo kvalitetu života naših neizlječivo bolesnih sugrađana i njihovih obitelji. Sve što mislimo, radimo, dogovaramo i planiramo u skladu je s planom i programom mjera zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja (NN 126/06).

Poslove i zadaće iz našeg posebnog programa provodit ćemo u suradnji s timovima primarne zdravstvene zaštite, patronažne djelatnosti, djelatnosti zdravstvene njege, laboratorijske djelatnosti, bolničke, specijalističko-konzilijarne i stacionarne djelatnosti.

Sredinom godine oformili smo tim koji se sastoji od liječnika, medicinske sestre i psihologa, a po potrebi tim će se kompletirati psihijatrom. Članovi tima educirani su kroz Međunarodni poslijediplomski tečaj "Suvremene spoznaje iz palijativne medicine" i „psihoonkologije“.

CILJ NAM JE DA VEĆ OD TRENUTKA SUOČAVANJA S DIJAGNOZOM NAŠ MOBILNI TIM U KUĆI PACIJENTA PROCIJENI INDIVIDUALNE POTREBE KORISNIKA PALIJATIVNE SKRBI I KOMPETENTNO IH ODRADI U SVOM SEGMENTU, POŠTIVAJUĆI LJUDSKA PRAVA; PRAVA PACIJENATA; PRIDRŽAVAJUĆI SE PROPISANE MEDICINSKE DOKTRINE I MEDICINSKE ETIKE.

Do sada u poimeničnom registru korisnika palijativne skrbi imamo 57 oboljelih, s područja grada Gospića 27, a 30 oboljelih živi u općini Perušić. Najmlađi korisnik ima 23 godine a najstariji je u dobi od 90 godina.

Početak studenog naš mobilni tim krenuo je u kućne posjete, i za sada u ovoj delikatnoj i suosjećajnoj skrbi je imao četiri oboljela i njihove obitelji. Kažem, imao, jer nažalost 2 oboljela su u međuvremenu preminula. Naš psiholog iz tima sada odlazi u kućne posjete kod obitelji pokojnika zbog potpore u žalovanju u vidu obiteljskog savjetovanja, primjenjuje tehnike opuštanja i autogeni trening koji dokazano, pokazuje dobar imunološki odgovor. Vremenski uvjeti (poplave, snijeg) i znatne udaljenosti razlozi su što do sada nije bilo više kućnih posjeta.

Nadamo se da ćemo u ovom dvogodišnjem razdoblju, ostvariti naše palijativne ciljeve na korist naših neizlječivo bolesnih sugrađana i njihovih obitelji, a na naše osobno i profesionalno zadovoljstvo.

Svakako bi trebalo osnovati županijsku ligu za borbu protiv raka sa sjedištem u Gospiću i potaknuti osnivanje udruga oboljelih od malignoma.

Krajnji cilj ovog pilot projekta je da se ono što za sada radi naš mobilni palijativni tim transformira u stalnu službu u skladu sa zakonom, u ustanovi gdje je to predviđeno.

Slika 1.

Prezentacija posebnog programa 27.10.2010.godine.

U sklopu humanitarne akcije „Ostani uz mene“ održane u KIC-u u Gospiću 27.10.2010. prezentirali smo naš posebni program eminentnim stručnjacima iz područja palijativne medicine.

Ružica Čanić, dr.med.,
spec. školske medicine
Zavod za javno zdravstvo
Ličko-senjske županije
Senjskih žrtava 2
53000 Gospić
Tel: 053/574-452
e-mail: zavod@zzjzlsz.hr